

دانلود جزوه تعلیم و تربیت در اسلام

برای دانلود جزوه اینجا کلیک کنید

یکی از ایرادهایی که به این نظریه وارد است، این است که هر محبتی را نمی‌توان اخلاق نامید؛ چنان‌که هر عمل ممدوحی هم اخلاق نیست.

بر اساس دیدگاه شهید مطهری، محبت‌هایی مانند محبت مادر به فرزند، «احساسات غیردوستانه» است و نمی‌توان آن‌ها را «اخلاقی» شمرد.

ایراد دیگر، این است که دایره اخلاق، وسیع‌تر از حدود غیردوستی است.

نکته مهم دیگر این‌که: محبت را نباید «انسان‌دوستی» تعریف کرد؛ زیرا جانوران را نیز می‌توان دوست داشت. پس چرا فقط بگوییم «انسان دوستی»؟!]

[طرفداران این معیار، باید به این سوال پاسخ بدهند: اگر محبت را «نوع دوستی» تعبیر کنیم، آیا محبت به حیوانات، اخلاقی نیست؟ (با توجه به این‌که حیوانات هم‌نوع ما نیستند)

سوال دیگر: آیا محبت کردن به هر انسانی - هر چند لایق محبت نباشد - ، اخلاقی است؟

شهید مطهری در مجموع، نظریه «غیردوستی» یا «نوع‌دوستی» را در باب معیار فعل اخلاقی، کامل نمی‌داند، ولی آن را صددرصد

هم رد نمی‌کند؛ زیرا بخشی از حقیقت در این معیار هست، نه تمام حقیقت. بنا بر این، معیار محبت کامل نیست. در قسمت بعد، به نظریه «وجدان» می‌پردازیم که کانت فیلسوف آلمانی به عنوان معیاری برای فعل اخلاقی مطرح کرده است.

دانلود رایگان دائلود جزوه تعلیم و تربیت در اسلام

2. وجدان

معیار دیگری که برای فعل اخلاقی مطرح شده، نظریه کانت است که معتقد است:

«وجدان، نیرویی است غیر از عقل و عاطفه که خداوند در درون انسان قرار داده است و انسان را به کار خیر و اجتناب از کار شر، دعوت می‌کند.»

بر این اساس، هر کاری که مطابق وجدان باشد، «اخلاقی» است و هر کاری که مطابق وجدان نباشد، «غیر اخلاقی» است. به اعتقاد کانت، معیار وجدان، در همه انسان‌ها هست و این فرمان‌های اخلاقی که وجدان هر کس بدو می‌دهد، تکلیف انسان است که خداوند از طریق وجدان، به انسان داده است. عذاب وجدان نیز نیرویی است بازدارنده، که انسان را از کار غیر اخلاقی دور می‌کند. نقد نظریه کانت